

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ринок сортів і насіння»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 201 «Агрономія»
Освітня програма «Селекція і генетика
сільськогосподарських культур»
Рік навчання 2024-2025, семестр 1
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на навчальному
порталі НУБіП України

Професор, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Жемойда Віталій Леонідович
wisena.seeds@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5301>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Якість та вартість насіння значною мірою обумовлюють загальну ефективність виробництва продукції рослинництва у зв'язку з досить високою часткою вартості в структурі витрат на вирощування сільськогосподарських культур.

Експорт посівного матеріалу становить близько 10 % від світових внутрішніх ринків. Налічується 71 країна-експортер та 111 країн-імпортерів насіння, грошові надходження та видатки на насіннєвий матеріал яких становлять понад 1 млн. доларів. Нині Щорічний Перелік сортів, що видається під егідою Організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР), включає близько 45 000 сортів та гібридів, які представляють 197 видів.

У зв'язку з цим існує потреба у якісному та швидкому розмноженні врожайного і гетерозисного насіння та його реалізації в ринкових умовах.

Основним завданням дисципліни є: підготовка фахівців до самостійної роботи у сільськогосподарських підприємствах, компаніях і фірмах, які репродукують насіннєвий матеріал, вирощують його, доводять до посівних кондицій, займаються його реалізацією, маркетингом, пакуванням, оформленням відповідних документів, мають свої заводи та лінії по калібруванню, пакуванню і служби по реалізації насіння.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії; здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни: інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії; розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів; здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію; управляти

робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики; вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства; здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів; здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок; добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції / лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Теоретичні основи функціонуван ня ринку сортів рослин.	2/6	Знати: стан в галузі насінництва в Україні та за кордоном; основні законодавчі документи, які допоможуть налагодити контроль та формування ринку сортів та гібридів.	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи	
Тема 2. Генетичне та сортове різноманіття рослин як основа безпеки нації.	2/4	Вміти: користуватись Державним реєстром сортів рослин придатних для поширення в Україні; Проводити оцінку придатності сорту за охороноздатністю та його поширенню.	(в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
Модуль 2				
Тема 1. Сорт – як об'єкт інтелектуально ї власності.	2/4	Знати: Методи аналізування якості насіння; правила пакування та маркування насінневого матеріалу згідно міжнародних схем ОЕСД та ISTA; формування шляхів інтеграції України в міжнародну насінневу спільноту;	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи	
Тема 2. Сучасні тенденції формування і розвитку ринку сортів.	2/4	Вміти: Користуватись законодавчою базою сучасного насінництва в Україні (основними законодавчими документами); контролювати процеси доробки та зберігання насіння; володіти правилами та вимогами сертифікації сортових посівів та насінневого матеріалу.	(в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
Тема 3. Світовий ринок насіння та місце України в ньому.	2/2			
Всього за 1 семестр				70
Екзамен	10/20			30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гаврилук М. М., Соколов В. М., Жемойда В. Л. Практичне насінництво та насіннезнавство сільськогосподарських культур: навч. Посібник. Вінниця. 2019. 270 с.
2. Захарчук О. В. Економіка насінництва: монографія / – К. : ННЦ ІАЕ, 2015. – 273 с.
3. Захарчук О. В., Вишневецька О. В., Навроцький Я. Ф., Завальнюк О. І. Інноваційно-інвестиційний розвиток ринків технічних засобів, насіння та технологій у рослинництві: Монографія / за ред. О. В. Захарчука. Київ : ННЦ Інститут аграрної економіки, 2022. 273 с.
4. О. В. Захарчук, Ю. О. Лупенко, С. І. Мельник та ін. Методичні рекомендації з оцінки вартості насіння і садивного матеріалу як об'єкта інтелектуальної власності / за ред. О. В. Захарчука. Київ : ННЦ ІАЕ, 2022. 109 с.
5. Захарчук О. В., Кісіль М. І., Кропивко В. С. та ін. Насіння і садивний матеріал як об'єкт інтелектуальної власності / за ред. О. В. Захарчука, М. І. Кісіля. – К. : ННЦ ІАЕ, 2013. – 100 с.
6. Дзюбецький Б. В., Алдошин А. В., Кирпа М. Я. та ін. Посібник для аудиторів із сертифікації насіння. Дніпро: Роял Принт, 2018. 300 с.
7. Формування національних сортових ресурсів (1923-2023). Історичні нариси. (за ред. С. І. Мельника). Вінниця: Твори, 2023. 260 с.
8. ЗАКОН УКРАЇНИ Про насіння і садивний матеріал
9. Державний реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва
10. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні
11. Васильківський С.П., Кочмарський В.С. «Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин», Київ, «Вища освіта», 2016р.- 363 с.
12. Жемойда В.Л., Макарчук О.С., Башкірова Н.В., «Селекція і насінництво польових культур». – Методичний посібник для виконання ЛПЗ та самостійної роботи студентів АБФ та ФЗР. – Київ, 2015. – 87 с;
13. Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго, Київ 2009.
14. Соколов В.М., Мельник С.І. «Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур». – Одеса-Київ-2009.

15. ДСТУ 2240-93 «Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості». Держстандарт України, 1994.
16. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин (під ред.. В.В. Вовкодава). Київ, 2006. – 31 с.
17. Схема ОЕСД з сортової сертифікації культур, що має обіг у міжнародній торгівлі (Paris, 2001, 2009)
18. Кіндрок М.О., Соколов В.М., Вишневський «Насінництво з основами насіннезнавства».-Київ, Аграрна наука, 2012. – 264 С.
19. Науковий журнал «Генетичні ресурси рослин» № 1-13, 2004-2024 р.